

Inleiding

In deze profielschets, die door de gemeenteraad is vastgesteld op 4 juli 2013, worden de belangrijkste eigenschappen en kwaliteiten weergegeven waaraan de nieuwe burgemeester moet voldoen. Eerst geven wij een korte beschrijving van Utrecht en daarna wat wij van de nieuwe burgemeester in zijn/haar verschillende rollen verwachten.

De stad 'waarop' u solliciteert

Utrecht telt als vierde stad van Nederland en één van de G4 steden ruim 320.000 Utrechters. Als snelst groeiende stad van Nederland groeit Utrecht gestaag naar 400.000 inwoners. De Utrechtse bevolking is zeer divers. Veel studenten, nieuwe gezinnen die zich in Leidsche Rijn vestigen en Utrechters die al vele generaties in de stad wonen. Vóór alles is Utrecht een jonge en hoog opgeleide stad. Al eeuwen is de stad een knooppunt van wegen en ontmoetingsplek van kennis. Utrecht vormt via de weg, het water en het spoor de verbinding tussen de Randstad, Nederland en Europa.

Utrecht geldt in Nederland al vele jaren als een van de aantrekkelijkste steden om in te wonen. Vooral de mix van oud en nieuw, het culturele klimaat, de kwaliteit van de kennis- en opleidingsinstellingen ('stad van Kennis en Cultuur'), de centrale ligging, de sfeervolle oude binnenstad met zijn middeleeuwse bebouwing, het religieuze erfgoed en het recreatieve en groene karakter van de verschillende landschappen rondom de stad, geven Utrecht haar bijzondere aantrekkingskracht.

Als onderdeel van de Randstad ligt Utrecht op steenworp afstand van Schiphol en wordt ook steeds meer door internationale organisaties gezien als vestigings- en ontmoetingsplaats. De stad herbergt inmiddels ook een aantal hoofdkantoren van internationaal opererende bedrijven. Utrecht heeft een relatief sterke economische positie en het is van groot belang dat onze nieuwe burgemeester zich actief inzet om dit verder uit te bouwen. Het zorgdragen voor een goede bereikbaarheid van onze stad is daarbij van belang. Als een van de G4 steden en onderdeel van de noordvleugel (de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht) heeft Utrecht kansen die benut moeten worden. Van de nieuwe burgemeester wordt verwacht dat hij/zij de economische kansen voor Utrecht opzoekt, ziet en benut. Voeling hebben met ondernemerschap is derhalve een belangrijke eigenschap voor de burgemeester. Utrecht is de laatste 25 jaar al uitgegroeid tot een van de succesvolle steden in Europa waar burgerschap en sociale waarden, kennis en cultuur, duurzame technologie en creatief ondernemerschap samenkomen.

Utrecht kent ook een lange traditie van sociaal beleid en de komende jaren komt de zorg voor kwetsbare Utrechters meer en meer bij de gemeenten te liggen; met minder geld en in samenwerking met de lokale sociale infrastructuur wordt de sociale innovatie voortgezet.

Van onze nieuwe burgemeester verwachten wij dat hij of zij al deze ontwikkelingen, samen met de Utrechters, draagt en verder helpt ontwikkelen.

Wij kunnen in dit verband de recent gepubliceerde "Utrecht Monitor" en de "Atlas voor gemeenten 2013: de positie van Utrecht" van harte ter lezing aanbevelen (te vinden op de Utrecht-site).

De uitdaging voor de komende jaren

De Europese Commissie ziet Utrecht als de meest competitieve regio van Europa. Utrecht zit op goud, maar hoe verzilveren we dat, vooral in crisistijd? Vier jaar na de crisis van 2009 worden de effecten van de economische crisis ook voor de Utrechtse burgers en bedrijven voelbaar. Het percentage werkzoekenden is het afgelopen jaar sterk gestegen en ligt nu rond de 6,4%; dat is nog wel onder het landelijk gemiddelde. De crisis het hoofd bieden, kansen zien en benutten, vraagt om een innovatieve aanpak samen met alle partijen in de stad. De rol van de nieuwe burgemeester zal ook zijn deze kansen te zien, aan te jagen en voor de burgers symbool te staan voor het vertrouwen in de toekomst.

Bestuur en organisatie

De gemeenteraad van Utrecht telt 45 leden met negen fracties. De huidige coalitie wordt gevormd door GroenLinks, PvdA en D66 (28 zetels). VVD, CDA, SP, Stadspartij Leefbaar Utrecht, Groen Rechts en ChristenUnie vormen de oppositie. De ambtelijke organisatie bestaat uit circa 3900 fte. De begroting van Utrecht omvat rond de 1,3 miljard euro. Als gevolg van de financiële en economische crisis heeft ook Utrecht te maken met krimpende budgetten en ongunstige marktomstandigheden, hetgeen zijn effecten heeft op de financiële situatie van de stad; inmiddels is al een aantal

bezuinigingen in de ambtelijke organisatie ingezet. De (afroning van de) gemeentebrede reorganisatie beoogt Utrecht onder meer in staat te stellen in 2014 vanuit het nieuwe Stadskantoor als één integraal werkende gemeente te gaan werken: servicegericht en samen met de betrokken bewoners, organisaties en instellingen.

De rollen die u zult vervullen

De burgemeester vervult vele taken en heeft verschillende verantwoordelijkheden. Daarom onderscheiden wij verschillende rollen van onze burgemeester.

Boegbeeld / burgervader of -moeder

De burgemeester is voor onze burgers de meest herkenbare bestuurder van de stad. De inwoners moeten vertrouwen kunnen hebben in 'hun burgemeester'. De burgemeester is het boegbeeld van het bestuur van de stad en heeft oog voor de belangen van de Utrechtse bewoners en ondernemers. Hij/zij is thuis in Utrecht, zichtbaar aanwezig in de stad en daarbuiten, is aanspreekbaar, weet wat er speelt en kan zich vanuit een oprechte interesse verplaatsen in anderen. Omdat de burgemeester boven alle partijen en belangen staat, kan hij vanuit die positie een belangrijke verbindende schakel zijn. Naast de gemeenteraad en het college kent en begrijpt de burgemeester de Utrechtse cultuur en heeft hij/zij oog en oor voor wat zich in de Utrechtse samenleving afspeelt.

Voorzitter

De burgemeester is, naast voorzitter van de raad en het college, voorzitter van vele andere organisaties, waaronder de Veiligheidsregio, het regionaal college en vele andere verbanden. De Utrechtse raad en het college willen een krachtige voorzitter. Hij of zij heeft deze positie verworven op basis van gezag, kennis van verhoudingen in de politieke en bestuurlijke arena. Hij/zij voelt aan wanneer het debat ruimte moet krijgen, merkt wanneer de tijd rijp is om besluiten te nemen en bewaakt de kwaliteit van besluitvorming. Zijn/haar oprechte erkenning van en respect voor de positie van de volksvertegenwoordiging, de raad, komt tot uitdrukking in woord en gedrag. Als voorzitter van het college houdt de burgemeester het langere termijn perspectief voor ogen en legt verbindingen tussen de verschillende beleidsthema's en de verantwoordelijkheden van de wethouders. Financieel inzicht is daarbij onontbeerlijk. Hij/zij kan leiding geven aan visieontwikkeling. Zijn/haar inzet is gericht op het goed laten functioneren van het college als collegiaal bestuur. Van de burgemeester wordt verwacht dat hij/zij goed kan luisteren, helder kan communiceren en op deze wijze meewerkt aan een goede samenwerking met de andere gemeenten in de regio. Voor Utrecht is de samenwerking met omliggende gemeenten essentieel. Als voorzitter van deze samenwerkingsverbanden zal hij/zij zich moeten kunnen verplaatsen in de belangen van deelnemers aan deze samenwerkingsvormen, maar ook het Utrechtse belang goed over het voetlicht kunnen brengen.

Portefeuillehouder

De burgemeester heeft zijn of haar eigen wettelijke bevoegdheden op het gebied van openbare orde en veiligheid. De burgemeester staat voor de veiligheid in onze stad en heeft een bijzondere verantwoordelijkheid bij calamiteiten in de regio. Hij/zij doet dat samen met Openbaar Ministerie, politie en brandweer. Als voorzitter van 'de driehoek' en het Regionaal Veiligheidscollege bewaakt hij/zij de eenheid in optreden, juist ook bij calamiteiten en rampen. De burgemeester coördineert het veiligheidsbeleid collegebreed en neemt beslissingen als het erop aankomt, staat daarvoor en draagt ze uit. Hij/zij heeft bewezen 'met bijltjes te kunnen hakken' en kan fouten onder ogen zien om er in beleid en uitvoering van te leren. De te hanteren stijl op dit beleidsterrein is daadkrachtig, transparant, omgevingsbewust en richtinggevend. Het spreekt voor zich dat de burgemeester stressbestendig is bij crises, blijk geeft van gezaghebbende leiderschapskwaliteiten en de legitimiteit van zijn handelen in de verantwoording achteraf goed kan communiceren.

Belangenbehartiger / ambassadeur / Utrecht-lobby

Een belangrijke taak voor de burgemeester is het behartigen van de belangen van onze stad, zowel eigenstandig, als in G4 verband. Daarvoor moet hij/zij een goede netwerker en onderhandelaar zijn en beschikken over een adequaat netwerk in politiek Den Haag, maar ook in het bedrijfsleven en bij maatschappelijke organisaties.

De burgemeester weet de kracht van de stad te bundelen en kansen voor Utrecht te zien en aan te pakken. Hij/zij heeft de ambitie om op nationaal, Europees en internationaal niveau, samen met

anderen uit onze gemeente, Utrecht te profileren. De burgemeester heeft allure en een grootstedelijke blik waarmee hij/zij stagnaties in besluitvorming en onderhandelingen kan doorbreken en zo concrete resultaten boekt.

Wie past bij ons?

Natuurlijk voldoet onze toekomstige burgemeester aan de algemene eisen voor iedere burgemeester in Nederland: onafhankelijk, stressbestendig, signaalgevoelig, verbinder en integer. De overige (wettelijke) vereisten, zoals voor nevenfuncties en woonplaats, zijn uiteraard ook van toepassing. Bij de beoordeling van wie bij ons past laten wij ons leiden door het volgende.

Onze burgemeester is een echte bruggenbouwer en hij/zij brengt anderen in beweging. Het is iemand die zijn/haar visie tot uitdrukking brengt en verder kijkt dan vandaag en morgen. De burgemeester beschikt over een gevoel voor relativering en humor en is resultaatgericht. Het is iemand die kan omgaan met tegenspraak en die, op basis van ervaring en levenskennis, elders al succesvol invulling heeft gegeven aan authentiek en oprecht leiderschap. Niet vanuit een boekje, maar vanuit ervaringen, teleurstellingen en uitdagingen. Als het nodig is voor de stad, staat de burgemeester met verve op de publieke bühne, nationaal en internationaal.

Hij/zij kan tegen kritiek en luistert, maar heeft ook weerwoord en kan anderen overtuigen. Hij/zij weet wat het betekent om in het publieke domein te functioneren, in de voortdurende balans tussen zaken voor elkaar krijgen en het zoeken naar draagvlak. Kennis van en voeling met het 'lokale niveau', aantoonbare ervaring in het omgaan met tegengestelde belangen en leiderschap in verschillende professionele omgevingen, zijn noodzakelijke voorwaarden.

In steekwoorden:

- * heeft oog voor de Utrechtse bewoners en ondernemers, heeft een oprechte betrokkenheid bij de stad, voelt wat er in de stad leeft en heeft daarvoor een antenne en passie;
- * heeft een adequaat en relevant breed netwerk;
- * is een bruggenbouwer, bindend, aanspreekbaar, energiek en doelgericht;
- * heeft visie en biedt perspectief;
- * heeft humor en kan relativeren;
- * is resultaatgericht en daadkrachtig;
- * is een authentiek leider en hakt knopen door als het er op aankomt;
- * brengt vernieuwing, kan omgaan met kritiek en put daaruit lering;
- * communiceert op een open en transparante manier met burgers, politiek en pers en is toegankelijk en benaderbaar;
- * inspireert en stimuleert en staat boven de partijen;
- * heeft de vaardigheid snel in een andere rol te kruipen en is stressbestendig: een rots in de branding.

De procedure

Na vaststelling van de profielschets en de benoeming van de vertrouwenscommissie door de gemeenteraad, zal de minister de vacature open stellen. Na sluiting van de openstellingstermijn voert de vertrouwenscommissie gesprekken met een aantal door haar geselecteerde kandidaten. Om zich een eendoordeel over de kandidaten te vormen, kan een assessment tot de procedure behoren. Op advies van de vertrouwenscommissie besluit de gemeenteraad in het najaar van 2013 tot een aanbeveling aan de minister, waarna benoeming kan plaatsvinden per 1 januari 2014. De installatie en beëdiging van de burgemeester vindt plaats zo spoedig mogelijk na 1 januari 2014.

Utrecht, 4 juli 2013

De Vertrouwenscommissie:

Heleen de Boer, Ruben Post, Klaas Verschuure, Kees Geldof, Eiko Smid, Michel Eggermont, Vincent Oldenburg, René Kuijper, Jan Wijmenga

Griffie / AS